

Ivan Gerat

Vizije i slika crkvenih dostojanstvenika u razdoblju prije reformacije

Članak donosi interpretaciju nekoliko slika vizija iz suvremene Slovačke. Neka od tih djela bila su usko povezana s crkvenim dostojanstvenicima. Kada bi se oni pojavili u slikama kao vizionari, vizije su najčešće služile kao način isticanja njihova iznimnog položaja. Ti su se događaji - prikazani na oltarnim retablima - često odvijali kod oltara tijekom liturgije, učvršćujući postojeću društvenu hijerarhiju i podupirući kult. Najpoznatiji primjer jest *Misa svetoga Grgura*, koji se prikazuje u dvije verzije, predstavljene djelima iz Spišske Sobote i Sabinova. Drugo utjecajno djelo toga tipa jest *Misa svetog Martina*, koja se može vidjeti na retablu iz Čerina. Izvanredna slika s glavnog oltara Svete Elizabete u Košicama pokazuje, pak, kako vizija princeze može preobraziti osnovnu strukturu u izraz nove moći laika u gradovima. U pojedinim su se primjerima (sveti Nikola u Prešovu, sveti Pavao u Levoči) sveci pojavljivali u vizijama drugih ljudi kako bi pokazali svoju moć nad svijesti drugih osoba, čak i zemaljskih vladara.